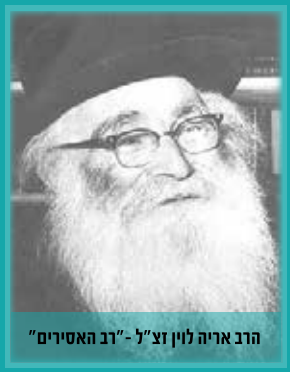
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת וילך - שבת שובה

ו' תשרי תשפ"ג

גליון מספר 274

דרך חיים

"אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר. אז תתענג על ה' והרכבתיך על במותי במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר" (ישעיהו נח יג-יד), לשון זו היא לשונו של ישעיהו, אותה אנו קוראים בהפטרת יום הכיפורים. "אמר ליה ריש גלותא לרב המנונא: מאי דכתיב "ולקדוש ה' מכבד"? אמר ליה: זה יום הכפורים, שאין בו לא אכילה ולא שתיה, אמרה תורה: כבדהו בכסות נקיה" (שבת קיט.).

כמובן הדברים מובנים כפשוטם, שיש להקפיד ללבוש ביום הכיפורים מלבוש נקי ומכובד. אמנם עיקר הדברים מכוונים למה שביאר מרן החת"ם סופר על פי דברי הנביא זכריה (ג ג-ד): "ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני המלאך. ויען ויאמר אל העמדים לפניו לאמר הסירו הבגדים הצאים מעליו ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות". הבגדים הצואים הם כינוי לזוהמת החטאים והעוונות. לעומת זאת, הבגדים הלבנים הם כינוי לנקיון מן העוונות. עבודת יום הכיפורים היא נקיון הנפש לגמרי מזוהמת החטאים עד אשר תהיה ככסות נקיה בתכלית. ליתר ביאור ביארו חז"ל (שבת קנב.):

"תנו רבנן: "והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה" (קהלת יב ז), תנה לו כמו שנתנה לך בטהרה - אף אתה בטהרה. משל למלך בשר ודם שחלק בגדי מלכות לעבדיו. פקחין שבהן קיפלום והניחום בקופסא, טפשים שבהן הלכו ועשו בהן מלאכה. לימים ביקש המלך את כליו, פקחין שבהן החזירום לו כשהן מגוהצין, טפשין שבהן החזירום לו כשהן מלוכלכין. שמח המלך לקראת פקחין, וכעס לקראת טפשין. על פקחין אמר: ינתנו כלי לאוצר, והם ילכו לבתיהם לשלום. ועל טפשין אמר: כלי ינתנו לכובס, והן יתחבשו בבית האסורים. אף הקדוש ברוך הוא, על גופן של צדיקים אומר "יבוא שלום ינוחו על משכבותם", ועל נשמתן הוא אומר "והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים". על גופן של רשעים הוא אומר "אין שלום אמר ה' לרשעים", ועל נשמתן הוא אומר "ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע"".

גם כאן ניתן לראות בפירוש כיצד הגוף נמשל לבגד ומלבוש לנשמה הקדושה. עצמיותו של האדם היא הנשמה, בעוד הגוף הוא רק כבגד, שאדם לובש בשלב מסוים ופושט לאחר מכן. וכך נאמר באיוב (י יא): "עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסכני". הרי שהעור והבשר הם לבוש וסוכה לאדם עצמו.

המשך בעמוד הבא

הגליון מוקדש לעילוי נשמת

שרה בת יעקב ז"ל

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** office@ish-tsadik.org.il | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

אלא שחז"ל חידשו דבר מה נוסף, שאין גופנו לבוש רגיל, כי אם בגדי מלכות. אין משמעותם של בגדי מלכות רק בגדים שאותם קיבלנו מהמלך, אלא שהם בגדיו של מלך ממש. מתוקף היותנו בני מלכים, גופנו עצמו הוא מלבוש של מלכו של עולם. אם כן עוד יותר שומה עלינו לתת דעתנו וליבנו לשמור את גופנו זך, צח ומצוחצח, כראוי לבגדי תפארת מלכות. כל חטא מזהם את בגדי המלכות, את גופנו המקודש, וביום פקודה כל אחד יצטרך להשיב את בגדי המלכות באופן הראוי להם. ובאם חלילה הבגדים לא יהיו כראוי להם, אלא מזוהמים בחלאת העוונות, הרי שהדבר מעורר קפידא אצל המלך. וזו כוונת שליחת הבגדים לכובס, כמופיע במשל, "ללבנן, אף זו לגיהנם לצורפם שם" (רש"י שם "לכובס"). שבעת מדורי הגיהנם הם כמכבסה שבאים לזכך את האדם מטהרת החטאים.

אין הדרך הראויה להמתין לרגע האחרון, לבוא יום פקודה, על מנת לזכך את בגדיו. אלא עלינו לקיים את עצתו של החכם מכל אדם, שלמה המלך ע"ה (קהלת ט ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר". ואם חלילה אדם לא שמר על בגדיו בנקיון הראוי להם, הרי שעליו להשתדל להזדרז תיכף ומיד ולקיים את לשון הנביא (ישעיהו א טז): "רחצו הזכו הסירו רע מעלליכם מנגד עיני חדלו הרע", ואז יקויים המשך הכתוב "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" (שם יח). ואם חלילה לא הקפיד האדם לנקות עצמו מחטאיו מיד, הרי שבא יום הכיפורים שבו נאמר: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז ל). וכפי שכתב רבינו יונה (שערי תשובה ד יז): "כי מה שנאמר "לפני ה' תטהרו" מצות עשה על התשובה, שנחפש דרכינו ונחקורה ונשובה אל ה' ביום הכפורים. ואף על פי שנתחייבנו על זה בכל עת - החיוב נוסף ביום הכפורים, והטהרה אשר בידינו היא התשובה ותיקון המעשים".

ידוע סדר העבודה הרוחנית שקבע ר' פנחס בן יאיר: "תורה מביאה לידי זהירות, זהירות מביאה לידי זריזות, זריזות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי פרישות, פרישות מביאה לידי טהרה, טהרה מביאה לידי קדושה, קדושה מביאה לידי ענוה, ענוה מביאה לידי יראת חטא, יראת חטא מביאה לידי חסידות, חסידות מביאה לידי רוח הקודש, רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים" (עבודה זרה כ:). מידת הטהרה היא המידה השישית בסולם העבודה, וזוהי המידה המייחדת את יום הכיפורים, "לפני ה' תטהרו", שהיא הכיבוס לבגד. וכן מבאר הרמח"ל (מסילת ישרים פרק טז): "הטהרה היא תיקון הלב והמחשבות. וזה הלשון מצאנוהו אצל דוד שאמר (תהלים נא): "לב טהור ברא - לי אלקים".

וענינה שלא יניח האדם מקום ליצר במעשיו, אלא יהיו כל מעשיו על צד החכמה והיראה ולא על צד החטא והתאוה. וזה אפילו במעשים הגופניים והחומריים, שאפילו אחרי התנהגו בפרישות, דהיינו, שלא יקח מן העולם אלא ההכרחי, עדיין יצטרך לטהר לבבו ומחשבתו שגם באותו המעט אשר הוא לוקח לא יכון אל ההנאה והתאוה כלל, אלא תהיה

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

כונתו אל הטוב היוצא מן המעשה ההוא על צד החכמה והעבודה". מדרגה זו הינה מדרגה גבוהה מאד, וביום הכיפורים שאנו מצווים להגיע לטהרה נאמר: "לפני ה' תטהרו", שהטהרה באה מעצמה. לכך אנו זוכים על פי מה שאמר דוד המלך (תהלים קלט טז): "ימים יצרו ולו אחד בהם" - "זה יום הכפורים" (תנחומא בראשית כח). יום זה הוא יומו של הקב"ה, אנו מופקדים על הזיכוך שבידינו, ומתוך העמידה ביום הכיפורים נוכח פני ה' זוכים אנו שהטהרה תגיע. ביום זה מסוגלים כל יהודי ויהודיה להתעלות ולהגיע עד מדרגת הטהרה, ובכך נחתם לחיים טובים אמיתיים ונצחיים.

גמר חתימה טובה!

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** office@ish-tsadik.org.il | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

ר' אריה היה אומר:

"ישנם הרוצים לתקן את טעות חייהם, אולם טלאי על טלאי הם מטליאים ולא תיקון.

הרוצה באמת ובתמים לחזור בו מדברים שגויים שעשה, אל לו להסתפק בשינוי קל באורחות חייו. צריך הוא לקבל על עצמו לעשות מהפך בתפיסת עולמו, ותפנית מלאה בארחות חייו.

ולמה הדבר דומה? לאדם שעלה על רכבת, ותוך כדי נסיעה התברר לו כי הרכבת נוסעת לכיוון ההפוך מהיעד אליו הוא רוצה להגיע. נוסע זה לא יוכל להסתפק בכל שייסוג לאחוריו ויעבור לקרון האחרון, הלה רכבות צריך הוא להחליף ולא קרונות...".

(צדיק יסוד עולם עמ' 427)

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

ביום שלישי הקרוב יחול ערב יום הכיפורים, יום מיוחד כשלעצמו, ולכן מקצרים האשכנזים באמירת הסליחות ואין אומרים בו תחנון כלל. מדברי חז"ל למדנו שישנה מצוה להרבות בסעודה ביום זה, ונחשב לנו כאילו התענינו בתשיעי ועשירי בתשרי. מטעם זה נהגו לאכול סעודה נוספת עם פת מלבד סעודה מפסקת, ונהגו ללבוש במהלכה בגדי לבן. בסעודה זו אוכלים דגים, לעומת הסעודה המפסקת שבה מקפידים שלא לאכול דגים חמים. כן יש שנהגו לאכול ביום זה קרפלך- בשר עטוף בבצק, ומנהג קדום הוא ונאמרו בו טעמים רבים.

אין אוכלים הגברים במהלך ערב יום הכפורים מאכלים שונים, כגון: בשר בקר (וכל דבר שמעורב בו בשר בקר, אלא אם אין לו בשר עוף שאז יאכל מעט בקר ללא שומן), שום, ביצים, מאכלי חלב חמים (לעניין זה קפה או תה עם חלב אינם בכלל מאכלי חלב), יין, בירה לבנה, מאכלים מתובלים או חמוצים במיוחד (כלימון ומלפפון חמוץ).

מנהג ישראל לעשות 'כפרות' בערב יום כיפור, כשהזמן הראוי לעשותם הוא קודם עלות השחר (5:24), ואם ניתן יש לשחוט את התרנגול גם כן בזמן זה. המנהג לעשות כפרות על תרנגול, דג או כסף ולומר "זה הכסף יילך לצדקה/ התרנגול יילך לשחיטה/ הדג יילך למיתה". יש לעשות כפרות לכל אחד מבני ביתו. אם עושה כפרות על תרנגול- הזכרים יעשו על תרנגול זכר והנקבות עושות על תרנגולת, ואם עשו להיפך יצאו ידי חובה. נהגו שאשה הרה שעושה כפרות תיתן סכום כפול של כסף לצדקה גם על עוברה, ואם עושה כפרות בתרנגולת תעשה על ב' תרנגולות ותרנגול- משום הספק האם מדובר בתינוק או תינוקת, אלא אם יודעת את מין העובר שאזי תעשה לפי מינו בנוסף לתרנגולת בה משתמשת עבור עצמה. כאשר בעל הבית עושה לבני ביתו נכון שיעשה להם אחר שעשה לעצמו, שיבוא טהור ויכפר על אחרים.

הרמ"א הביא מנהג ללכת לבית הקברות גם בערב יום הכיפורים כבערב ראש השנה. אך תמהו עליו הפוסקים משום שיום זה דינו כיום טוב, ולכן מנהג זה לא נתפשט בישראל. אמנם הנוהג כך יש לו על מה לסמוך. נוהגים הגברים לטבול במקוה טהרה משעה חמישית (11:21) כבערב ראש השנה. כשאי אפשר לטבול במקוה כשר, ניתן לקיים טהרה זו על ידי טבילה בארבעים סאה מים שאובים או ברחיצת תשעה קבין, הוה אומר לעמוד תחת ברז במשך כארבע דקות. קודם העמידה תחת המים יש להרטיב את כפות

המשך בעמוד הבא

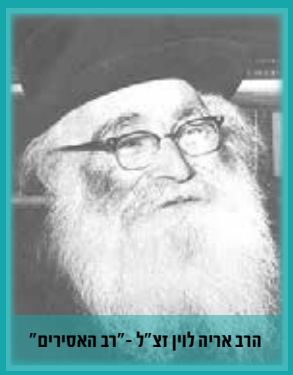
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

הרגליים העומדות על רצפת המקלחת, כדי שיהיה חיבור בזמן הרחיצה, ויעמיד ידיו בסמוך לגוף אך לא כך שדבוקות לגוף כדי שלא תהיה חציצה. כל זה בשונה מטבילת נשים שרחיצה או טבילה במים שאובים לא מועילה להן. טרם הטבילה או הרחיצה ראוי שיקפידו הגברים על קציצת הציפורניים בידיהם ורגליהם וניקוי כל לכלוך שעל גופו למניעת חציצה כדין טבילת מצוה.

מתפללים תפילת מנחה גדולה (החל מ-12:59) ומתוודים וידוי ארוך בתפילת הלחש, משום החשש שמא יינזק בסעודה המפסקת ולא יספיק להתוודות. לאחר התפילה ניגשים לאכול סעודה מפסקת קודם הצום. את הסעודה מפסקת עורכים על פת כדין סעודת יום טוב, ונהגו רבים לטבול את הפת בדבש או במלח ודבש. יש להקפיד לסיים את הסעודה ולצחצח פיו עד שעת כניסת החג (18:01).

הנשים מדליקות נר בערב יום כיפור ומברכות "להדליק נר של יום הכיפורים" וברכת "שהחיינו". למנהג בנות ספרד אין מברכות את ברכת "שהחיינו", שיוצאות ידי חובת ברכה זו מפיו של החזן אחר תפילת "כל נדרי". בנוסף יש המקפידים להדליק נר נשמה לעילוי נשמת יקיריהם, ובכל אופן יש להדליק נר שידלוק עד סוף הצום לטובת ברכת "בורא מאורי האש" בהבדלה שבסוף הצום, כפי שיבואר לקמן.

קודם השקיעה (18:22) מתעטפים הגברים בטלית בברכה ומזדרזים לבית הכנסת לאמירת "כל נדרי", כאשר נכון לסיים את אמירתו קודם השקיעה או עכ"פ להתחיל קודם השקיעה ולסיים בזמן בין השמשות. הגברים מזדרזים קודם החזן בברכת "שהחיינו" על קדושת היום על מנת שיוכלו לענות "אמן" על ברכתו. נהגו בני אשכנז להקדים ולומר ביחידות 'תפילה זכה' ובני ספרד נהגו להקדים ולומר את פיוט "לך אלי".

ביום הכיפורים ישנם חמישה עינויים- אכילה ושתייה, סיכה, רחיצה, נעילת הסנדל ואיסור התייחדות איש עם אשתו;

איסור אכילה ושתייה הוא איסור מן התורה. חולה שרופא ציווה עליו לשתות או לאכול, יש להיוועץ עם רב מובהק כדי לדעת איך לנהוג. ברוב המקרים אין צורך גם לאכול וגם לשתות, וגם כששותים בהיתר אין צורך ללגום יותר מ-40 CC מים או 37 CC משאר משקים שזה שיעור האיסור מהתורה שעונשו כרת. בין שתיה לשתיה יש להמתין תשע דקות, ובעת צורך של ממש ניתן להסתפק בהמתנת חמש דקות. על

המשך בעמוד הבא

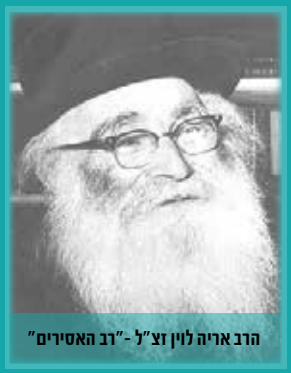
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

כל פנים כדי לא להיכנס לספקות יש לציין לרב פוסק מה אמר הרופא ולקבל הדרכה מדויקת. בכלל זה גם נשים הרות ואחר לידה או הפלה חלילה יתייעצו עם מורה הוראה מובהק בהתאם לקושי ההיריון, רקע קודם או מחלות רקע.

אין לרחוץ ביום כיפור, לכן אדם שקם בבוקר נוטל את ידיו עד סוף קשרי אצבעות, דהיינו החיבור בין אצבעותיו לכף היד. אמנם מי שמותר לאכול ביום הכיפורים, נוטל ידיו כרגיל קודם אכילת הלחם, משום שנטילה זו היא מצוה. כן הכהנים נוטלים ידיהם כרגיל קודם ברכת כהנים. אדם שנגע בדבר מלוכלך או בנעליו ירחוץ את המקום המלוכלך בידיו.

אין לסוך ביום כיפור, ובכלל זה שימוש בבושם או במיני קוסמטיקה של נשים. אמנם אדם שסובל מריח רע יכול להשתמש בדיאודורנט שמותר לשימוש בשבת, שאין זה לשם תענוג אלא למניעת עוגמת נפש.

אין נועלים נעלי או סנדלי עור, כשהמנהג לחנך גם את הילדים שלא להשתמש בנעלי עור, בעיקר כיום שיש תחליפים נוחים. אמנם ילד אשר סובל מכך יכול להמשיך להשתמש בנעליו הרגילות. כן ניתן להקל ללבוש נעליים נוחות שאינן מעור, כגון 'קרוקס' ודומיו, אמנם המחמיר בכך תבוא עליו ברכה.

ביום זה מתפללים חמש תפילות- ערבית, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה. בתפילת ערבית אחר סיום התפילה אומר הש"ץ 'סליחות', ובתוכן אומרים י"ג מידות של רחמים. בתפילת שחרית קוראים אנו את תחילת פרשת אחרי מות (ויקרא טז), ומעלים ששה עולים. ולאחר הקריאה מפטירים בישעיה פרק נז. בתפילת מנחה קוראים בתורה את 'פרשת עריות' (ויקרא יח) ומפטירין בספר יונה. בתפילת מוסף אומר הש"ץ את 'סדר העבודה' המתאר את עבודת הכהן הגדול בזמן שבית המקדש היה קיים. בעת שאומרים "והכהנים והעם היו כורעים..." משתחווים הציבור, ויש להקפיד לחצוץ בינו ובין רצפת בית הכנסת (וכן בשעה שאומרים "ואנחנו כורעים ומשתחוים" ב"עלינו" שבחזרת הש"ץ).

לצד זאת, יש לזכור כי עיקר עבודת יום הכיפור של המתפללים הוא באמירת הוידוי, ואומרים אנו במהלך היום עשרה וידוים- אחד בכל תפילה ואחד בחזרת הש"ץ של כל תפילה. ויש להקפיד לתת את דעתו לנאמר בוידוי, שלא יהיה חלילה אחד בפה ואחד בלב, ועל כך אנו מתוודים באמרנו "על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה".

המשך בעמוד הבא

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

את תפילת נעילה יש להתחיל כחצי שעה לפני השקיעה (שזמנה 18:21). תפילה זו הינה התפילה הנועלת וחותמת יום מקודש זה, ולכן יש להתאמץ ביותר לכוון בה. בחזרת הש"ץ של תפילת נעילה נוהגים לומר 'סליחות' ובתוכם י"ג מידות של רחמים. בתפילה זו אנו משנים את הנוסח בתפילת הלחש וב"אבינו מלכנו" ל"חתמנו" ו"חתום". אם הגיעו לברכת כהנים קודם השקיעה נושאים הכהנים את כפיהם, ויש המקילים עד 13 דקות לאחר מכן. אמנם אם לא הספיקו להגיע לברכת כהנים עד שעה זו- לא יישאו כפיהם. אחר צאת הכוכבים (18:39) אומרים 'קדיש תתקבל' ותוקעים בשופר. זמן התקיעה וסוג התקיעות נתון בשינויי מנהגים, והתוקע יקפיד לומר "ברוך המבדיל בין קודש לחול" קודם שיתקע.

אדם בריא שיכול להמתין עם האכילה יקדים ויתפלל ערבית בנחת, יוסיף בברכת "אתה חונן" את הבדלת "אתה חוננתנו" ולאחר התפילה יאמר קידוש לבנה, ורק אז יבדיל על הכוס. את ההבדלה נעשה על הכוס כבכל מוצאי שבת, אך אין מברכים על הבשמים במוצאי יום כיפור משום שאין ביום זה נשמה יתירה. כיוון שברכת "בורא מאורי האש" נתקנה דווקא במוצאי שבתות אין מברכים אותה אלא על 'נר ששבת'- כלומר נר ששהה דולק לאורך כל יום הכיפורים.

אחר ההבדלה עושים סעודה של שמחה, כלשון הפסוק "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי רצה כבר רצה אלוקים את מעשיך", שאנו שמחים על כך שאנו בטוחים שיצאנו זכאים בדין. נהגו ישראל ללכת מחיל אל חיל ולצאת ממצוה למצוה, ולכן נוהגים להתחיל במוצאי יום כיפור בבניית הסוכה.

ביום חמישי שאחר יום כיפור נוהגים לקום מעט מוקדם מהרגיל להתפלל תפילת שחרית. בימים שבין יום הכיפורים לסוכות אין אומרים תחנון (עד סוף חודש תשרי). בני אשכנז אומרים בימים אלו "למנצח" ו"אל ארך אפיים", ובני ספרד אין אומרים כדין שאר ימים שאין אומרים בהם תחנון. ימים אלו הינם ימים של הכנה לקראת חג הסוכות- בניית הסוכה, בחירת ארבעת המינים והכנות לחג הקדוש הקרב ובא.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: office@ish-tsadik.org.il | אתר: www.ish-tsadik.org.il

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | כיצד ניתן לחזור בתשובה כלפי אדם שטרם פטירתו אמר לבנו כי אינו סולח לי לעולם?

תשובה | אם יש כאן עניין ממוני, תלך לבית הדין ותסדיר מול הבן את הדבר והכל יבוא על מקומו כפי שיפסקו הדיינים כך ייפסק בבית דין של מעלה.

אולם אם מדובר בעניין אישי ביניכם יש סדר בקשת מחילה שמופיע בשלחן ערוך (או"ח תרו ב). יש לקחת עשרה גברים לקברו ולומר: 'חטאתי לאלהי ישראל ולפלוני זה שחטאתי לו", ויש לציין בפירוש במה חטא כנגדו (מ"ב ס"ק טו). והעשרה אנשים יאמרו ג' פעמים: "מחול לך", ואם הקבר רחוק ממך אתה יכול לשלוח שליח עם עשרה אנשים (ס"ק יד). ואם גם זה מסובך תיקח עשרה אנשים במקום שבו אתה נמצא, ותאמר בפניהם, ודי בזה. אבל פעולה זו הינה בדיעבד גדול מאד, ועדיף לעשות כל מאמץ להגיע לקברו בעצמך או באמצעות שליח. וסר עוונך וכופר.

שאלה | אנו נוהגים כמנהג האר"י ז"ל להלקות קודם יום-כיפור. א. האם יש סדר למלקות? ב. האם לעשות זאת קודם תפילת מנחה או לאחר מכן?

תשובה | האר"י הקדוש דווקא לא כל כך הקפיד על מלקות, כי כיום אין לנו מומחין בדור זה, ויש בכך צער בלבד, ואין מקום לצער את האדם בערב יום הכיפור שהוא יום-טוב. ואם לקה, היה מלקה קודם מנחה רק ארבע מלקות כנגד שם הוי"ה הקדוש, ואחר כך טבל, על שם הכתוב "באנו באש ובמים" (תהלים סו יב) - כך מופיע בספר נגיד ומצוה מהמהר"י צמח. ובכלל פסקו הט"ז (סק"ד) והמגן אברהם (סק"ח) כי יש לטבול קודם תפילת מנחה בגלל הוידוי.

אגב, ראיתי מנהג שצריך לשרש ולעקור אותו - שתלמידים מכים את רבותיהם, וזהו איסור חמור של מזלזל בכבוד רבו, כאילו שרבו חוטא והוא התלמיד מעניש אותו. וכבר צעק על הדבר הזה החוות יאיר (מקו"ח סי' תרז), וראוי למחות במי שנוהג כך.

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים לילדים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שלום ילדים, מה שלומכם? איך אתם מרגישים?

תתחדשו!

התחלפנו שנה. אנחנו אחרי החג הראשון של תשפ"ג- ראש השנה.

היה לנו בחג תפילות, תשליך, תקיעת שופר, סעודות חג עם סימנים לשנה טובה ומתוקה.

איזה סימן הכי אהבתם?

אלו סימנים יהיו לכם שזו תהיה שנה טובה ומתוקה?

בימים אלו, אנחנו בעשרת ימי תשובה ואנחנו מכינים את עצמנו ליום הכי מיוחד בשנה, יום הכיפורים. היום נספר על היום המיוחד הזה. מוכנים? מתחילים.

כשאנחנו חוזרים הביתה מרחוק, יש לנו סימנים שמזכירים לנו שאנחנו בדרך. נכון? אנחנו מזהים את הבתים ליד, את שמות הרחובות, את הגינה, המכולת. בטח יש לכם סימני דרך משלכם שאתם קרובים לבית. מה עושים אם אתם צריכים תזכורת באמצע הדרך או עזרה? נכון, אפשר לבקש וגם להיעזר במפה או בהדרכה מחברים ומשפחה. ברגע שאנחנו מזהים את האיזור, הלב שלנו מרגיש את זה ויש תחושה טובה ומתוקה שאנחנו בדרך והבית קרוב. השנה החדשה בפתח ואנחנו מחפשים סימנים שזו תהיה שנה טובה, שאנחנו זוכים להיות קרובים יותר לה', אנחנו מבקשים שהתפילות שלנו יתקבלו, מבקשים גם תזכורת מתוקה איך להתקדם, שנוכל להרגיש שאנחנו בדרך ונראה את הסימנים האלו בכל יום.

בואו נשחק משחק שיעזור לנו להבין את אותה תחושה מתוקה, שאנחנו רואים את הסימנים ומרגישים שאנחנו בדרך, קרובים.

אתם מכירים את המשחק "חפש את המטמון"? המשחק מתחיל במשימה או חידה שנותנת לנו רמז לתחנה הבאה, שם מחכה לנו משימה או חידה נוספת שמובילה לתחנה שאחריה וכך ממשיכים עד שאנחנו מגיעים לתחנה האחרונה: המטמון- זו יכולה להיות ברכה או מתנה קטנה ומתוקה.

אפשר גם לשחק משחק דומה: חם/ קר. אחד המשתתפים יוצא מהחדר והשאר מחביאים לו חפץ. המחפש צריך למצוא אותו באמצעות רמזים במילים של קור וחום: קר, קפוא, קרח – כשנמצא רחוק ממקום המחבוא. חם, מתחמם, רותח – ככל שמתקרב למקום המחבוא.

המשך בעמוד הבא

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים לילדים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

המשך מהעמוד הקודם

ביום הכיפורים אנחנו זוכים למתיקות גדולה, זה יום שונה מכל שאר הימים בשנה. המבוגרים ומי שהגיע לגיל מצוות מתפללים כמו המלאכים שעומדים לפני ה' ולא צריכים לאכול, לשתות ולהתרחץ. לפני החג אנחנו עושים סעודה מיוחדת,

לובשים לבן, להרגיש כמו מלאכים, כמו אחרי כביסה לבנה נקיה ומתפללים שנתחיל שנה, כמו חדשים. ביום כיפור אנחנו גם בלי נעלי עור. מנהג טוב גם לילדים להתרגל בתפילה מתוקה כזו בלי להצטרך לאכול, לשתות, לרחוץ ולנעול ביום כיפור נעלי בד או מחומר אחר במקום נעלי עור, מי שעושה את זה, ככל יכולתו, גם בחלק מהזמן, ממש משתתף ביום כיפור עם שאר עם ישראל.

ביום הזה גם בבית הכנסת יש סדר תפילות מיוחד ושונה משאר ימות השנה. מתחילים בתפילת כל נדרי ויחד אומרים סליחות, בסליחות אנחנו חוזרים מספר פעמים על 13 המידות של ה', שהם ממש סימנים מתוקים איך אנחנו יכולים לנהוג ככה גם, ללכת בדרך הטובה של ה' וכל פעם שאומרים את 13 המידות, אנחנו ממש יכולים להרגיש את התחושה המתוקה שה' עובר לידינו ואנחנו קרובים אליו.

איזה מיוחד היה בזמן שבית המקדש היה קיים, במיוחד ביום כיפורים, הייתה התרגשות גדולה מאוד. ואם נגיד, הייתם יכולים להרגיש עכשיו את הזמן הזה? זה בטח ממש מרגש לחזור לזמן הקדוש הזה. האמת, שיש ביום כיפור, את הרגעים המרגשים האלו בסידור שלנו. בבוקר יום כיפור, אנחנו אומרים את סדר עבודת הכהן הגדול בבית המקדש, מביאים איתנו פיסת בד, מטפחת או מגבת לבית הכנסת ומחכים לרגע שבו כולנו מתרגשים להיזכר איך כל העם היו בשמחה גדולה, מתאספים לראות את הכהן אחרי שהיה לובש בגדי זהב, מכין את הקטורת, המנורה והקורבנות, אנחנו מלווים את הכהן בתפילה ואפילו משתחווים על הרצפה, עד למגבת או המטפחת שהבאנו איתנו לתפילה וממש יכולים לדמיין את הכהן הגדול מסיים את ההכנות ומחליף לבגדי לבן, ומגיע הרגע שכולנו מחכים לו, הכהן הגדול נכנס לקודש הקודשים, זה בטח היה ממש מרגש לראות את הכהן הגדול יוצא משם וכולם מלווים אותו. בסוף יום הכיפורים, מתפללים תפילת הנעילה שחותמת את היום ואת כל התפילות המיוחדות שמתפללים בה, אפשר לבקש בזמן הזה בקשות מה' לשנה החדשה, כי זה הרגע הכי קדוש, כל התפילות שלנו מחודש אלול ועשרת ימי תשובה, ראש השנה ויום כיפור נאספות לרגע המתוק הזה ומגיעות עד לשערי שמיים. אחרי שסיימנו את התפילות, אנחנו חוזרים הבייתה להבדלה בלי נר ובשמים ואפשר לאכול ולשתות בסעודה של שמחה, שה' קיבל את התפילות שלנו. יש שנוהגים להתחיל בבניית הסוכה המתוקה שלנו, עליה נספר בעזרת ה' בשבוע הבא.

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים לילדים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

לפני הרבה שנים, הייתה תקופה של מלחמה והיה חסר אוכל בארץ. אדם אחד, נסע לחוץ לארץ כדי לעבוד, כדי שיוכל להעביר כסף עם שליח לאשתו ולילדים שלו, שיוכלו להסתדר בתקופה הקשה הזו.

אחרי שנסע והתחיל לעבוד, שמר את הכסף כל יום עד שנהיה סכום גדול שאפשר להעביר אותו לארץ. חיפש אותו אדם שליח שיוכל להעביר את הכסף וכשמצא, מסר לו את המעטפה, הסביר לו להיכן להגיע ולמי לתת את את הכסף ששמר ונפרדו לדרכם. עבר זמן והכסף לא הגיע לאישתו ולילדיו. האישה נותרה לבדה עם הילדים בבית כל הזמן הזה ותיכף יום הכיפורים נכנס ואין לה בבית אוכל לסעודה שלפני הצום, הסעודה המפסקת.

לפתע נשמעה דפיקה בדלת. רבי אריה בא לבקר. איזו התרגשות, אך לאישה לא היה במה לכבד את הרב שהגיע. האישה התביישה והייתה עצובה מאוד שאין לה איך לקיים מצוות הכנסת אורחים לאורח החשוב. הרב ישב איתם קצת והלך.

רבי אריה ראה שאין להם בבית אוכל ומיהר לבית שלו. בארון הספרים בביתו של הרב, היה ספר יקר ונדיר שאי אפשר למצוא בשום מקום. רבי אריה לקח את הספר למנדל מוכר הספרים, מנדל מאוד אהב והעריך ספרים נדירים והיה מוכן לקנות אותם בהרבה כסף. מנדל ראה את הספר והתרגש מאוד שרבי אריה מציע לו את הספר, מיד שילם עליו הרבה כסף ורבי אריה רץ חזרה לבית של אותה אישה, הביא לה את כל הכסף, בירך אותה בגמר חתימה טובה והלך חזרה לביתו.

האישה התרגשה מאוד, עם הכסף שרבי אריה הביא לה, היא הלכה לקנות את האוכל לסעודה לילדים ולה, חזרה מהר, ערכה שולחן והם ישבו לאכול לפני כניסת הצום. זו בטח הייתה סעודה מיוחדת עם הרבה דמעות של שמחה. ור' אריה הלך לביתו מאושר שזכה למצווה גדולה, לתת צדקה לאוכל למי שאין לו ולשמח אישה וילדים לפני היום הקדוש והמיוחד בשנה, יום הכיפורים.

והספר? על הספר הוא לא הצטער בכלל...